

λήσεως ἢ διανομῆς ἰδιοκτησίας. Ἐνα τῶν νόμων, χρονολογη-
 μένον 384 μ. Χ., διετήρησεν ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν κώδικά του.
 Ἡ Ἐκκλησία προσέτι ἐμεσολάβει ἰσχυρῶς ὑπὲρ τῶν δούλων, ἀπει-
 λούσα ἀφορισμὸν εἰς τοὺς ὅσοι ἐθανάτωνον τοὺς δούλους των ἀνευ
 τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δικαστοῦ, καὶ ἄσυλον παρέχουσα ἐντὸς
 τῶν ἱερῶν περιβόλων τῆς εἰς δούλους φεύγοντας ἀπὸ τὴν ὀργὴν
 ἀνηλεῶν δεσποτῶν. Κατὰ τινα νόμον Θεοδοσίου τοῦ πρώτου,
 δούλος καταφυγὼν εἰς ἐκκλησίαν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλε-
 σθῆ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ δικαστοῦ, καὶ νὰ ὑπάγῃ ἀνενόχλητος εἰς
 τὸ δικαστήριον, ὅπου νὰ ἐρευνηθῶσι τὰ περὶ αὐτόν.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ.

ΠΟΙΟΣ δὲν τρέμει κάποτε ἐνώπιον τοῦ αὐστηροῦ παραι-
 νέτου, ὅστις κατοικεῖ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς; ποῖος δὲν
 ἤκουσέ ποτε τὰς τρανοφώνους κατηγορίας τῆς συνειδήσεως,
 καὶ δὲν ἠσθάνθη τὴν ὀδύνην τοῦ διαπεραστικοῦ κέντρου
 τῆς; Ἰπάρχει ἄνθρωπος ἐπὶ γῆς μὴ συναισθανθεὶς ποτε
 ὅτι εὐρίσκεται τι ἐν τῷ μυχῷ τῆς καρδίας του πολὺ φα-
 βερώτερον, καὶ πολὺ δυσκολώτερον νὰ ἐξιλεωθῆ, παρ' ὅλους
 τοὺς ἔχθρους, ὅσοι δύνανται νὰ παραταχθῶσι κατ' αὐτοῦ
 ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ;

Ὁ Θεὸς ἔγραψε τοπάλαι τὰς δέκα ἐντολάς εἰς πλάκας
 λιθίνας· ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς λέγει ὅτι ἐκεῖνοι,
 εἰς οὓς ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐδόθη, ἔχουσι ἄλλον νόμον, γε-
 γραμμένον εἰς τὰς καρδίας των, τουτέστι συνειδήσιν, ἧτις
 ἢ κατηγορεῖ αὐτοὺς ὅταν παραβαίνωσι τὰς ὑπαγορεύσεις
 τῆς, ἢ ἐγκρίνει αὐτοὺς ὅταν ὑπακούωσι τὰς νοουθεσίας τῆς.
 Ὁ νόμος οὗτος τῆς συνειδήσεως ἐγράφη ὑπὸ τοῦ δακτύ-
 λου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, οὐχ ἦττον
 παρ' ὅσον ὁ Δεκάλογος ἐγράφη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δακτύλου
 ἐπὶ τῶν λιθίνων πλακῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. Οἱ λαβόντες
 τὸν νόμον τοῦ Σιναιίου ὄρους θέλουσι κριθῆ τὴν ἐσχάτην
 ἡμέραν κατὰ τὸν κανόνα αὐτόν· οἱ δὲ μὴ λαβόντες ἄλλον
 νόμον παρὰ τὸν γεγραμμένον ἐπὶ τῆς καρδίας των θέλουσι
 κριθῆν εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου κατὰ τὸν νόμον, τὸν
 γεγραμμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Οὗτοι, λέγει ὁ Ἀ-
 πόστολος Παῦλος, νόμος εἰσὶν ἑαυτοῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον
 τοῦτον θέλουσι κριθῆ· διότι δὲν πρέπει οὔτε στιγμὴν νὰ
 ὑποθεσώμεν, ὅτι ὁ δίκαιος Κριτὴς ὅλης τῆς γῆς θέλει κρίνει
 καὶ καταδικάσει τοὺς ἀνθρώπους διότι παρέβησαν νόμον,
 ὅστις ποτὲ δὲν ἐδόθη εἰς αὐτοὺς, καὶ τὸν ὅποιον ἦτον ἀδύ-
 νατον νὰ γνωρίζωσι.

Εἶναι λοιπὸν ἡ συνείδησις ἀσφαλὴς καὶ ἀλάνθαστος
 ὁδηγός; Μέχρι τινὸς εἶναι· ἀλλ' οὐχί εἰς ὅλας τὰς ἐνδε-
 χομένας περιστάσεις. Ἡ συνείδησις ἐμπορεῖ νὰ καυτηρι-
 ασθῆ, καὶ ὅταν τοῦτο γένη, τότε εἶναι τυφλὸς ὁδηγός.
 Μετὰ τὴν κατὰ Θεοῦ ἀποστασίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅλαι αἱ
 διανοητικαὶ του δυνάμεις διεστράφησαν· ἡ βούλησις του
 διεσθάρη, καὶ ἡ συνείδησις ἔχασε τὴν πρώτην αὐτῆς ἀκε-
 ραιότητα. Ἡ συνείδησις ἄλλοτε μὲν παρασύρεται ὑπὸ
 τῆς μεροληψίας, ἄλλοτε δὲ διαστρέφεται ὑπὸ τῆς προ-
 λήψεως, καὶ πολλάκις δωροδοκεῖται πρὸς καιρὸν ὥστε νὰ

σιωπήσῃ, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ᾔηται τρανὸς μάρτυς κατὰ τῆς
 ἀμαρτίας. Κάποτε, ὡς μεροληπτὴς δικαστὴς, ἀθώνει
 τοὺς ἐνόχους, ἢ, ὡς ἐπίορκος μάρτυς, ψευδομαρτυρεῖ· ἀλλ'
 ἐπὶ τέλους, ἐξ ἀνάγκης, θέλουσα καὶ μὴ θέλουσα, μαρτυρεῖ
 τὴν ἀλήθειαν, καὶ προφέρει δικαίαν ἀπόφασιν. Ἐτέθη εἰς
 τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἠχὼ τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ,
 καὶ μολονότι ἡ ἠχὼ αὐτὴ καταντᾷ ἐνίοτε σχεδὸν ἀνεπαί-
 σθητος, καὶ πολλάκις παρεξηγεῖται, ἔχει ὅμως δύναμιν,
 ἧτις πολλάκις κλονεῖ τὴν ἰσχυροτάτην ψυχὴν μέχρι τοῦ
 κέντρου τῆς.

Ἡ συνείδησις ἐπλήρωσε τὴν ψυχὴν τοῦ πρώτου φονέως,
 τοῦ Καὶν, ἀπὸ φόβον καὶ τρόμον, ὥστε ἀνησύχει μὴ θα-
 νατώσῃ αὐτὸν ὁ τυχών. Ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος τοῦ ἀδελ-
 φοῦ του ἀνεβόα κατ' αὐτοῦ, καὶ ἦ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ κόλπῳ
 συνειδήσις ἀντήχει τὴν φοβεράν ἐκείνην κραυγὴν. Ὅταν
 παροξυνθῆ ὑπὸ δεινῆς τινὸς ἀμαρτίας ἢ συνειδήσεως, ἐνεργεῖ
 συγγρόνως ὡς αὐστηρὸς κατήγορος, ὡς πιστὸς μάρτυς, καὶ
 ὡς ἀδέκαστος κριτὴς, καὶ τὰ τραῦματα τοῦ φαρμακεροῦ
 κέντρου τῆς εἶναι βαθυτέρα, ἀλγεινότερα, καὶ μᾶλλον δυσί-
 ατα ὄλων τῶν λοιπῶν συνηνωμένων.

Δύναται τις νὰ κατευνάσῃ πνεῦμα τεταραγμένον ὑπὸ
 ἠρεθισμένης συνειδήσεως; Ἰπάρχει θεραπεία τις τοιοῦτου
 δεινοῦ; Μάλιστα, καὶ θεραπεία πρόχειρος. Πρέπει νὰ
 ἐξομολογηθῶμεν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις
 εἶναι πιστὸς καὶ δίκαιος, συγχωρῶν ἀνομίας, καὶ καθαρί-
 ζων ἀπὸ πᾶσαν ἀδικίαν. Ἐάν τις ἀμάρτη, ἔχομεν Παρά-
 κλητον πρὸς τὸν Πατέρα Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν δίκαιον, τὸ
 αἷμα τοῦ ὁποίου καθαρίζει ἀπὸ πᾶσαν ἀμαρτίαν. Ναι,
 ὄχι ἀπὸ ὀλίγας, ἀλλ' ἀπὸ πᾶσαν ἀμαρτίαν. Ὅστις διὰ
 ζωηρᾶς πίστεως καταφεύγει εἰς τὸ αἷμα τοῦτο τοῦ Ἄμνου
 τοῦ αἵροντος τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου, εὐρίσκει μετ' οὐ
 πολὺ τὸ στήθος του πλῆρες τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ. Ὁ
 ἐρχόμενος εἰς Χριστὸν ἐν ἀγάπῃ καὶ πίστει θέλει ἀκούσει
 παρ' αὐτοῦ τὸ ῥηθὲν πρὸς τὴν μοιχαλίδα, Οὐδὲ ἐγὼ σε
 κατακρίνω· πορεύου, καὶ μηκέτι ἀμάρτανε. Ἀναγνώστα,
 σὲ ἐνοχλεῖ ἡ συνείδησις; Ἰπαγε εἰς τὸν Σωτῆρα τῆς ἀμαρ-
 τολῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ ψυχρὸβραγοῦντος ληστοῦ. Αὐτὸς
 μόνον δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς τῆς, καὶ νὰ σὲ
 δώσῃ εἰρήνην.

ΠΛΟΥΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΕΙΣ ΑΓΓΙΑΝ.

(Ἰπὸ Ἀγγλαμερικανῶν.)

Εἰς Ἀμερικανὸν, μεταβαίνοντα εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ
 μακρὸς διάπλους εἶναι ἀρίστη προετοιμασία. Ἀφ'
 ἧς στιγμῆς γένη ἀφαντος ἡ γῆ θθεν ἐξέπλευσεν, ὕδα-
 τώδης μόνον ἐρημία προσβάλλει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
 του, ἕως οὗ νὰ πατήσῃ τὸν ἀπέναντι αἰγιαλὸν, καὶ
 νὰ ἐμβῆ διαμιάς εἰς τὸν θόρυβον καὶ τὰς καινοφα-
 νεῖας τοῦ παλαιότερου κόσμου.

Ἰνόμενα ἐρημίαν τὸν ὠκεανόν· ἀλλὰ πρέπει νὰ
 διορθώσω τὴν φράσιν. Ὁ ἀγαπῶν ἡμερινὰς ὄνειρο-

πολήσεις, ὁ ἀφίνων τὴν διάνοιαν νὰ περιπλανᾶται εἰς τὰς χώρας τῆς φαντασίας, εὐρίσκει τὸν διάπλουον τοῦ ὠκεανοῦ ὄχι ἔρημον ὑποθέσεων μελέτης· ἀλλ' αὐταὶ εἶναι τὰ τεράστια τῆς ἀβύσσου καὶ τοῦ ἀέρος, καὶ τείνουσι μᾶλλον ν' ἀποσύρῃσι τὸν νοῦν ἐκ τῶν τοῦ κόσμου. Πόσον πολλάκις ἠγαλλόμην ἐπιστηριζόμενος εἰς τὸ περίφραγμα τοῦ καταστρώματος, ἢ ἀναβαίνων εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἴστοῦ γαλήνιον τινα ἡμέραν, καὶ στοχαζόμενος ὥρας κατὰ συνέχειαν τὸ ἱλαρὸν πρόσωπον τοῦ θερινοῦ πελάγους·—ἢ ἐνατενίζων εἰς στοίβας χρυσοπορφύρων νεφῶν πλησίον τοῦ ὀρίζοντος, φανταζόμενος αὐτὰ μαγικά τινα βασίλεια, καὶ οἰκίζων αὐτὰ ἀπὸ ἰδιά μου δημιουργήματα, ἢ παρατηρῶν τὸν ἐλαφρὸν κυματισμὸν τῆς θαλάσσης, κυλινδομένης ἡρέμα καὶ μεγαλοπρεπῶς, ὡς διὰ ν' ἀσπασθῆ τὰς εὐδαίμονας ἐκεῖνας χώρας.

Μ' εὐφρόσυνον αἰσθημα ἀσφαλείας ὁμοῦ καὶ φόβου ἐπέβλεπον ἐκ τοῦ ὕψους εἰς τὰ τέρατα τῆς ἀβύσσου, — εἰς ἀγέλας φωκαινῶν σκιρτώσας περὶ τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου, εἰς τὴν φάλαιναν βραδέως ἀνυψούσαν τὸ παμμέγεθες σῶμά της ὑπὲρ τῆς ἐπιφανείας, ἢ τὸν ἀδδηφάγον λύκον διασχίζοντα, ὡς μορμολύκειον, τὰ οὐρανόχροα ὕδατα. Ἡ φαντασία μου ἀνεκάλει πᾶν ὅ,τι εἶχον ἀκούσειν ἢ ἀναγνώσει περὶ τοῦ ὕδατώδους κόσμου, — τὰς λεπιδιώτας ἀγέλας, αἵτινες περιπλανῶνται εἰς τὰς ἀκαταμετρήτους κοιλάδας του, ἢ τὰ δύσμορφα θηρία, ἅτινα κρύπτονται εἰς τὰ θεμέλια αὐτὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄγρια ἐκεῖνα φαντάσματα, ἅτινα ἐξογκοῦσι τοὺς μύθους τῶν ἀλιέων καὶ ναυτῶν.

Ἐνίοτε πλοῖον μακρυνόν, ἡσύχως διαπορευόμενον κατὰ τὴν ἐσχατιὰν τοῦ ὠκεανοῦ, ἔδιδεν ἄλλην διεύθυνσιν εἰς τὰς σκέψεις μου. Πόσον περισπούδαστον τὸ κλάσμα τοῦτο τοῦ κόσμου, σπεῦδον νὰ συνενωθῆ πάλιν μὲ τὸν μέγαν σωρὸν τῆς ὑπάρξεως! Τί ἐνδοξον μνημεῖον τῆς ἀνθρωπίνης ἐφευρέσεως! πῶς ἐθριάμβευσε κατὰ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων, ἔφερε τὰ πέρατα τῆς γῆς εἰς συγκοινωνίαν, συνέστησεν ἀνταλλαγὴν ἀγαθῶν, ἐπιχέον εἰς τὰς ἀκάρπους χώρας τοῦ βορρᾶ ὄλας τὰς τρυφὰς τοῦ νότου· διέδωκε τὸ φῶς τῶν γνώσεων καὶ τὰς ἀγαθοεργίας τοῦ πεπαλιτισμένου βίου· καὶ οὕτω συνέδεσε τὰ διεσχορπισμένα μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ φύσις ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀνεγείρειν ἀνυπέροβλητον ἔμπραγμα!

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἀνεκαλύψαμεν ἄμορφόν τι ἀντικείμενον φερόμενον τῆδε κάκεισε ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Εἰς τὸ πέλαγος πᾶν ὅ,τι λύει τὴν μονοτονίαν τῆς περικυκλώσεως ἐκτάσεως ἐλκύει τὴν προσοχὴν. Ἦτον ὁ ἴστός πλοίου, διόλου ναυαγήσαντος· καθότι ἐπ' αὐτοῦ ἦσαν τὰ λείψανα χειρομάκτρων, δι' ὧν

τινὲς ἐκ τοῦ πληρώματος εἶχον δεθῆν ὥστε νὰ μὴν ἀφαρπασθῶσι. Δὲν εὐρήκαμεν ἵχνος τι, ἐξ οὗ νὰ γνωρίσωμεν τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου. Ἦτο δὲ φανερόν ὅτι τὸ ναυάγιον τοῦτο πρὸ πολλῶν μηνῶν περιέπλεε· διότι ὀστρακόδερμα καὶ θαλάσσια βότανα ἦσαν ἤδη προσκολλημένα εἰς τὰς πλευράς του. Ἄλλὰ ποῦ, ἐσυλλογιζόμεν, εἶναι οἱ ναῦται; Ὁ ἀγὼν αὐτῶν πρὸ πολλοῦ ἐτελείωσε· κατεποντίσθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βρυγμοῦ τῆς ἀνεμοζάλης· τὰ ὄστα των κεῖνται λευκαινόμενα εἰς τὰ σπήλαια τῆς ἀβύσσου. Σιγῇ, — λήθη, ὡς τὰ κύματα, κατεκάλυψαν αὐτοὺς, καὶ τίς νὰ διηγηθῆ τὸ τέλος των;

Πόσοι ἀναστεναγμοὶ διὰ τὸ πλοῖον τοῦτο! Πόσαι δεήσεις ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐγκαταλελειμμένον ὄκημα! Ποσάκις ἡ μήτηρ, ἡ ἀδελφὴ, καὶ ἡ σύζυγος ἐξέτασαν τὰς ἐφημερίδας, νὰ εὐρῶσι τυχαίαν τινα εἰδήσιν περὶ τοῦ πλάνου τούτου τῆς ἀβύσσου! Πῶς ἡ ἐλπίς ἡμαυρώθη εἰς ἀνησυχίαν—ἡ ἀνησυχία εἰς φόβον—καὶ ὁ φόβος εἰς ἀπελπισίαν! Φεῦ! οὐδὲ τελευταίου ἀσπασμοῦ, οὐδὲ τελευταίας φράσεως ἠξιώθη κἄν ἡ ἀγάπη! Τὸ μόνον γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐξέπλευσαν τοῦ λιμένος, καὶ δὲν μετεφάνησαν.

Ἡ θέα τοῦ ναυαγίου ἔδωκεν ἀφορμὴν, κατὰ τὸ σύνθηες, εἰς πολλὰ ζοφώδη ἀνέκδοτα. Τοῦτο συνέθη μάλιστα κατὰ τὸ ἐσπέρας, ὅποτε ὁ καιρὸς, ὁ μέχρι τοῦ νῦν εὐδαίος, μετεβλήθη ἐπὶ τὸ ἀγριώτερον καὶ ἀπειλητικόν, καὶ προεμήνυε μίαν τῶν αἰφνιδίων ἐκείνων τρικυμιῶν, αἵτινες κάποτε διακόπτουσι τὸ γαλήνιον τοῦ θερινοῦ πλοός. Ἐνῶ ἐκαθήμεθα περὶ τὸ ἀμυδρόν φῶς λύχνου τινὸς ἐν τῷ δωματίῳ, καθεὶς εἶχε ναυάγιόν τι καὶ συμφορὰν νὰ ἐξιστορήσῃ. Ἀξιοσημείωτος μ' ἐφάνη μάλιστα ἡ ἐπομένη σύντομος διήγησις τοῦ πλοιάρχου.

« Ἐνῶ, » εἶπε, « διέπλεον μίαν φορὰν ἐν ὠραίῳ δυνατῷ πλοίῳ τὴν Σύρτιν τῆς Νέας Γῆς*, ἢ κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐπικρατοῦσα ἐμὴ χλῆ ἔτυχε τόσον πυκνῇ, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἴδωμεν μακρὰν, ἀκόμη καὶ τὴν ἡμέραν· ἀλλὰ τὴν νύκτα ὁ ἀήρ ἦτο τόσον πυκνός, ὥστε δὲν ἠμποροῦσαμεν νὰ διακρίνωμέν τι εἰς ἀπόστασιν διπλασίαν τοῦ μήκους τοῦ πλοίου μας. Εἶχον φῶτα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἴστοῦ, καὶ φύλακα ἀδιακόπως εἰς τὴν πρῶραν νὰ παρατηρῆ μήπως ἤθελε τύχειν ἀλιευτικόν τι πλοῖον εἰς τὴν ὁδόν μας, διότι τὰ τοιαῦτα συνειθίζουσι ν' ἀράζωσιν ἐπὶ τῆς σύρτιδος. Ὁ ἀνεμος ἔπνεε σφοδρὸς, καὶ διηρχόμεθα τὰ ὕδατα μετὰ πολλῆς ὀρμῆς. Αἴφνης ἐξεφώνησεν ὁ φύλαξ, « Πλοῖον εἰς τὴν πρῶραν! » ἀλλὰ μόλις οἱ

* Νέα Γῆ, ἄλλως Νεαφουνδλανδία, εἶναι μεγάλη νῆσος εἰς τὰ παράλια τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὑποκειμένη εἰς τοὺς Ἄγγλους· τὸ πλησίον αὐτῆς ἀβαθὲς μέρος τοῦ ὠκεανοῦ, τὸ καλούμενον ἢ Μεγάλη Σύρτις, περιέχει πλείστους ἰχθύς, βακαλάους, κλπ.

λόγοι οὔτοι ἠκούσθησαν, καὶ ἤδη εἶχομεν φθάσει κατεπάνω αὐτοῦ. Ἦτο μικρὰ γολέττα ἀραγμένη, μὲ τὴν πλευράν της πρὸς ἡμᾶς. Οἱ ναῦται ὅλοι ἐκοιμῶντο, καὶ εἶχον ἀμελήσει νὰ ἀνυψώσωσι φῶς. Τὴν ἐκτυπήσαμεν κατὰ τὸ μέσον. Ἡ δύναμις, τὸ μέγεθος, καὶ τὸ βάρος τοῦ πλοίου μας τὴν κατεπόντισαν ὑπὸ τὰ κύματα· ἐπεράσαμεν ἐπάνωθεν αὐτῆς, βιαίως ὠθούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

« Ἐνῶ τὸ μετὰ κρότου συντριβόμενον ναυάγιον ἐβυθίζετο ὑποκάτω ἡμῶν, εἶδον δύο ἢ τρεῖς ἡμιγύμνους, ὀρμώντας ἐκ τοῦ θαλαμίσκου· μόλις οἱ ἄθλιοι ἠγέρθησαν ἐκ τοῦ ὕπνου, καὶ κατεπόθησαν κραυγάζοντες ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ἦκουσα τὴν τελευταίαν κραυγὴν των συμμεμιγμένην μετὰ τοῦ ἀνέμου. Ἡ πνοή, ἥτις ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ ὠτά μας, ἀπεμάκρυνεν ἡμᾶς ἔξω πάσης περαιτέρω ἀκοῆς. Οὐδέποτε θέλω λησμονήσει τὴν κραυγὴν ἐκείνην! Ἐπέρασεν ἀρκετὴ ὥρα πρὶν δυνηθῶμεν νὰ γυρίσωμεν τὸ πλοῖον· καθότι ἐπορεύετο ὀρμητικώτατον. Ἐπεστρέψαμεν, καθ' ὅσον ἠδυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν, εἰς τὸ μέρος ὅπου τὸ πλοῖον ἦτον ἀραγμένον. Ὁρας τινὰς περιεπλήρομεν εἰς τὴν πυκνὴν ὀμίχλην. Ἐπυροβολήσαμεν διάφορα τηλεβόλα, καὶ ἠχροαζόμεθα μ' ἐλπίδα ἀποκρίσεως παρὰ τινος τῶν ἐπιζώντων· ἀλλὰ σιγὴ κατεῖχε τὸ πᾶν—ποτὲ πλέον οὔτε εἶδομεν οὔτε ἠκούσαμεν τι περὶ αὐτῶν!»

Ὁραίαν τινὰ λαμπρὰν πρωϊάν ἢ χαροποιὰ φωνὴν Ἐηρά! Ἐηρά! προεφέρθη ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ καταρτίου. Ἀμφιβάλλω ἐὰν ὁ Κολόμβος, ὅτε ἀνεκάλυψε τὸν νέον κόσμον, ἐδοκίμασεν αἰσθήματα μᾶλλον εὐφρόσυνα παρ' ὅποια ὀρμῶσιν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀμερικανοῦ, ὅταν κατὰ πρώτην φοράν θεωρήσῃ τὴν Εὐρώπην. Τὸ ὄνομα μόνον φέρει μεθ' ἑαυτοῦ πληθὺν τερπνῶν ἀναμνήσεων. Εἶναι ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, βρύουσα ἀπὸ πᾶν, περὶ οὗ ἤκουσεν εἰς τὴν παιδικήν, ἢ ἐσπούδασεν εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν του.

Ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν προσωρμίσθημεν, ἐπεκράτει πυρετώδης τις ἐρεθισμός. Ἐὰν πολεμικὰ πλοῖα, περιφερόμενα εἰς τὴν παραλίαν ὡς γιγαντιαῖοι φύλακες· τὰ ἀκρωτήρια τῆς Ἰρλανδίας, ἐκτεινόμενα εἰς τὸν πορθμὸν· τὰ ὄρη τῆς Οὐαλλίας, πυργούμενα εἰς τὰ νέφη· ὅλα ἦσαν ἀντικείμενα εἰς τὸ ἄκρον περισπούδαστα. Ἐνῶ ἀνεπλόεμον τὸν Μέρσειον*, κατεσχόπουν τὰς ὄχθας διὰ τηλεσκοπίου. Ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐχρονοτρίβει ἀγαλλόμενος εἰς κομψὰς καλύβας, περικυκλωμένους ὑπὸ θάμνων καὶ χλοερῶν ἀγρῶν. Εἶδον τὰ κισσοστεφῆ ἐρείπια πεπα-

λαιωμένης μονῆς, καὶ τὸ ὄξυ κωδωνοστάσιον χωρικῆς ἐκκλησίας ἀνυψούμενον ἐκ τῆς ὀφύρας γειτονικοῦ λόφου—ὅλα ἦσαν χαρακτηριστικὰ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ πλημμύρα καὶ ὁ ἀνεμος ἦσαν τόσον βοηθητικά, ὥστε ἠδυνήθη τὸ πλοῖον νὰ εἰσέλθῃ διαμιάς εἰς τὸν ναύσταθμον· ἢ προκυμαῖα ἔβρυν ἀνθρώπων, ἄλλων ἀπλῶς θεατῶν, ἄλλων προθύμως ἀναμενόντων φίλους ἢ συγγενεῖς. Διέκρινα τὸν ἔμπορον, εἰς δὴν ἀνῆκε τὸ πλοῖον. Ἐγνώρισα αὐτὸν ἀπὸ τὸ λογιστικὸν μέτωπον καὶ τὸν ἀνήσυχον ἀέρα. Τὰς χεῖρας εἶχεν ἐμπηγμένας εἰς τὰ θυλάκιά του· ἐσφύριζε σύννους, καὶ περιεπάτει ἄνω κάτω, μικροῦ τινὸς διαστήματος ἀφεθέντος εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὡς διὰ τὴν προσωρινὴν του ἀξιολογότητα. Μεταξὺ τῆς ὄχθης καὶ τοῦ πλοίου ἀντηλλάσσοντο ἀνευφημαῖαι καὶ χαιρετισμοὶ ὑπὸ φίλων, οἵτινες τυχὸν ἀνεγνώριζον ἀλλήλους.

Ἄλλ' ἰδιαίτερος περιειργάσθη νεανιδά τινά ταπεινῶς ἐνδεδυμένην, ἑλκυστικὴν ὅμως κατὰ τὴν ὄψιν. Προέκυπτεν ἀπὸ μεταξὺ τοῦ πλήθους—ὁ ὀφθαλμὸς της ταχέως διεπέρασεν ὅλον τὸ πλοῖον ἐνῶ προσῆγγιζεν εἰς τὴν ξηρὰν, ζητῶν πολυπόθητόν τι πρόσωπον. Ἐφάνη τεταραγμένη ὡς νὰ μὴ εὐρήκε τὸ ποθούμενον—ἀλλ' εὐθύς ἤκουσα φωνὴν ἀμυδράν, καλοῦσαν τὸ ὄνομά της. Ἦτον ἀπὸ ταλαίπωρον ναύτην, ὅστις, κακῶς ἔχων εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πλοῦς, διῆγειρε τὴν συμπάθειαν ὄλων τῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὅτε ὁ καιρὸς ἦτο καλὸς, οἱ συμπλωτῆρες του ἐξήπλωνον κλίνην τινὰ δι' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εἰς τὴν σκιάν, ἀλλ' ἐσχάτως τὸ πάθος του εἶχε χειροτερεύσει τόσον, ὥστε περιωρίσθη εἰς τὴν κοίτην, καὶ μόνον ἠῤῥχετο νὰ ἴδῃ τὴν σύζυγόν του πρὶν ἀποθάνῃ.

Ἀφοῦ ἐμβήκαμεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἐβοήθησαν αὐτὸν νὰ ἀναβῆ τελευταίαν φοράν εἰς τὸ κατὰστρωμα, καὶ ἤδη ἐπεστηρίζετο εἰς τὰ ἐξάρτια μὲ πρόσωπον τόσον ἰσχνόν, τόσον ὠχρὸν, καὶ τόσον ἄγριον, ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ἀγάπης δὲν τὸν ἀνεγνώρισεν. Ἀλλὰ τὴν φωνὴν του ἀκούσασα, διεύθυνεν ἀμέσως καὶ προσήλωσεν εἰς τοὺς χαρακτῆράς του τὰ βλέμματά της, ὅπου ἐν ἀκαρεῖ ἀνεγνώσεν ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς θλίψεώς της· συνέδεσε τὰς χεῖρας, ἐξεφώνησεν ἀδύνατον κραυγὴν, καὶ ἵστατο συσφιγγούσα αὐτὰς ἐν σιωπηλῇ ἀγωνίᾳ.

Τὸ πᾶν ἦτον ἤδη θόρυβος καὶ σπουδὴ—ἡ συνέντευξις γνωρίμων—οἱ χαιρετισμοὶ φίλων—τὰ συμβούλια ἐμπόρων καὶ μεσιτῶν. Ἐγὼ μόνος ἤμην ἔρημος καὶ ἀργός. Δὲν εἶχον οὔτε φίλον νὰ συντύχω, οὔτε ἀσπασμὸν νὰ δεχθῶ. Ἐπάτησα εἰς τὴν γῆν τῶν προπατόρων μου—ἀλλ' ἠσθάνθη ὅτι ἤμην ξένος εἰς τὴν γῆν ἐκείνην.

* Ὁ ποταμὸς Μέρσειος χύνεται εἰς τὸν μεταξὺ Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας πορθμὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, πλησίον τῆς πόλεως Λίσεργου Liverpool, ὅπου καὶ διεύθυνετο ὁ σοφὸς περιηγητὴς, ἐξ οὗ τὸ προκείμενον ἄρθρον.